

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 22-11-2017
Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: SUMTK
Sagsnr.: 1707777
Dok. nr.: 465339

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 26. oktober 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 126 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kenneth Kristensen Berth (DF).

Spørgsmål nr. 126:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan den norske transplantationslov, jf. Lov om donasjon og transplantasjon av organ, celler og vev, adskiller sig fra det danske lovgrundlag for så vidt angår adgangen til at lade sig transplantere i udlandet med organer erhvervet ved handel eller ved tvangsmæssig tilvejebringelse af organet?”

Svar:

Den norske transplantationslov er ved lov af 16. juni 2017 ændret, således at det er tydeliggjort, at loven også har til formål at forebygge og bekæmpe handel med organer. Samtidigt er staffen for at bryde reglerne i loven blevet skærpet fra tidligere bøde eller fængsel i indtil tre måneder til nu bøde eller fængsel i indtil 2 år, og for brud af grovere karakter er stafferammen hævet til indtil 6 år.

Det fremgår ikke klart af ændringen, om ændringen medfører, at de handlinger, som spørgsmålet omhandler, vil kunne straffes, hvis transplantationen har fundet sted i et andet land.

Mit ministerium har spurgt de norske myndigheder herom. Helse- og omsorgsdepartementet har oplyst, at virkeområdet for den norske lovgivning fremgår af straffeloven. Man har på den baggrund oplyst følgende:

«Straffeloven §§ 4 til 7 regulerer straffelovgivningens stedlige virkeområde. Norsk straffelovgivning gjelder for handlinger foretatt i Norge, jf. straffeloven § 4 første ledd. Straffelovgivningen gjelder også for handlinger foretatt på norsk fartøy, herunder luftfartøy, jf. straffeloven § 4 andre ledd bokstav c.

Etter straffeloven § 5 første ledd nr. 9 kommer straffeloven §§ 257 og 258 om menneskehandel til anvendelse også for handlinger foretatt i utlandet av en norsk statsborger, en person med bosted i Norge eller på vegne av et foretak registrert i Norge. For samme personkrets vil overtredelser av straffelovgivningen, herunder straffebestemmelser i transplantasjonslova, foretatt i utlandet kunne straffes i Norge dersom handlingen også var straffbar i landet hvor handlingen ble utført, jf. § 5 første ledd nr. 1.

Også for personer som oppholder seg i Norge, vil overtredelser av straffelovgivningen foretatt i utlandet kunne straffes i Norge dersom handlingen også var straffbar i landet hvor handlingen ble utført, men med det tilleggsvilkår at stafferammen må være fengsel i mer enn 1 år, jf. § 5 tredje ledd, jf. § 5 første ledd nr. 1.

Videre kan overtredelser av straffelovgivningen begått i utlandet av utlending uten tilknytning til Norge straffes i Norge dersom handlingen er rettet mot en norsk statsborger eller person bosatt i Norge og har en strafferamme på fengsel i 6 år eller mer, jf. straffeloven § 5 femte ledd.

I tillegg gir straffeloven § 6 en generell hjemmel til å straffeforfølge handlinger begått i utlandet der en rett eller plikt til å straffeforfølge følger av en folkerettslig forpliktelse. Handlingen må være omfattet av en norsk straffebestemmelse. Ettersom § 6 kun omfatter krav som følger av den folkerettslige forpliktelsen, vil ikke straffebud som går lenger enn det som kreves av konvensjonen kunne anvendes fullt ut på handlinger begått i utlandet etter § 6.»

Helse- og omsorgsdepartementet opplyser, at ovenstående fremgår af bemærkningerne til forslag om ændring af transplantasjonsloven Prop. 89 L (2016-2017), og at teksten om jurisdiksjon er skrevet af det norske Justis- og beredskapsdepartementet.

Med hensyn til den danske straffelovs virkeområde m.v. henvises til Justitsministeriet. Der henvises herunder til et svar afgivet af Justitsministeriet den 29. august 2014 på spm. 1189 (alm. del) som Folketingets Retsudvalg stillede.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Tove Kjeldsen